

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla dr. Koczka Judit ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** felperesnek - ... jogtanácsos által képviselt **alperes neve (címe)** alperes ellen szerződésből eredő követelés iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2007. november hó 28. napján kelt 6.G.40.167/2007/9. számú ítélete ellen az alperes által 10. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **megváltoztatja**, az alperest 8.349.084 (Nyolcmillió-háromszáznegyvenkilencezer-nyolcvannégy) Ft és járulékai, valamint perköltség megfizetésére kötelező ítéleti rendelkezést, továbbá a le nem rótt eljárási illeték állam terhén maradását kimondó ítéleti rendelkezést **mellőzi** és a felperes keresetét **elutasítja**.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak az illetékhivatal külön felhívására 1.001.800 (Egymillió-egyezer-nyolcszáz) Ft első- és másodfokú eljárási illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 600.000 (Hatszázezer) Ft első- és másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperes, aki 1990. március 23. napján bejegyzett korlátolt felelősségű társaság, megalakulásától 1992. március 7. napjáig ... elnevezéssel, majd 1992. március 7. napjától 2004. augusztus 4. napján bekövetkezett átalakulásáig ... cégnéven működött. Átalakulás folytán 2004.

A felperes jogelődje, mint üzemeltető és az alperes között 2004. április 28. napján határozott időre, 2007. május 1. napjáig üzemeltetési szerződés jött létre, amelynek célja I. kategóriájú vámudvar létesítése volt. A felek a szerződésben rögzítették, hogy mik a szerződő felek jogai és kötelezettségei. A felperes jogelődje kötelezettségként vállalta, hogy az alperes részére biztosítja legalább kettő telefon fővonal, ezen belül egy távbeszélő készülék és egy telefax kizárólagos használatának lehetőségét, továbbá biztosítja az alperesi vámeljáráások feldolgozásához szükséges számítástechnikai eszközöket, valamint távadat átviteli végpontot. A felperesi jogelőd vállalta számítástechnikai eszközök és internetes hozzáférés ingyenes biztosítását a szolgálati feladatokat ellátó alperes részére. A felperesi jogelőd, mint üzemeltető vállalta a közüzemi díjak megfizetését is.

2004. május 1. és 2007. március 26. napja között a szolgáltatók 7.428.452 Ft díjat számláztak ki a felperes számára az Új Számítógépesített Árutovábbítási Eljárás (NCTS) használatához szükséges fővonal díjaként, további 682.991 Ft, valamint 237.641 Ft pedig a használt telefonvonalak segítségével igénybe vett telefonszolgáltatások díja volt. A felperes az összesen 8.349.084 Ft-os díjat a szolgáltatók részére megfizette.

A felperes kereseti kérelmében 8.349.084 Ft tőke és járuléakai, valamint perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Állította, hogy az alperes helyett fizette meg a szolgáltatóknak a felmerült díjakat, ugyanis a 2004. április 28. napján létrejött szerződés rendelkezései nem értelmezhetők úgy, hogy a felperes az alperestől e szolgáltatások díjait átvállalta volna. A szerződés 10. pontjában szereplő közüzemi díjak fogalmi körébe ugyanis ezen felmerült díjak nem vonhatók.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy az NCTS működtetésére, illetőleg egyéb telefonszolgáltatásokra igénybe vett díjak közüzemi díjak fogalomkörébe vonhatók, így miután a közüzemi díjak megfizetését a felperes vállalta, annak díját a szerződés rendelkezéseire figyelemmel nem háríthatja át az alperesre. Hivatkozott az általa korábban megkötött szerződések tartalmára, amely szerint az ilyen típusú költségek mindig az üzemeltetőt terheltek.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest 8.349.084 Ft és járuléakai, valamint 400.000 Ft perköltség megfizetésére. Rendelkezett a le nem rótt eljárási illeték állam általi viseléséről is. Kifejtette, hogy a peres felek közötti szerződéses jogviszonyban annak a kérdésnek volt döntő jelentősége, hogy a szerződés 10. pontját hogyan lehet értelmezni, a közüzemi díjak viselésének kötelezettségébe a perbeli NCTS használatával és egyéb telefonhasználatával kapcsolatos költségek beletartoznak-e. Ennek megítélésénél nem lehet közömbös az, hogy e költség a mindennapi életben felmerülő szükségleteket sokszorosan meghaladó nagyságrendű és hogy ez nem az ingatlan szokásos terjedelmű és tartalmú használata során, a mindennapi életvitel keretei között felmerülő költséget jelent. Bár fogalmilag a telefonköltség lehet a közüzemi díj eleme, jelen esetben azonban nem szokásos

mértékű használatról van szó, hanem arról, hogy az alperes részben közhatalmi működése során feladatai teljesítéséhez használja a telefonvonalakat, ezért tekintve, hogy a szolgáltatás igénybevevője végső soron az alperes, a szerződés 10. pontjában foglalt kikötés pedig nem fedi le ezen költségek megtérítésének kötelezettségét, így azt viselni az alperes tartozik. A szerződés 10. pontját együtt értelmezte a szerződés 3. pontjával, valamint 15. pontjának utolsó bekezdésével és mindebből, valamint a költségek nagyságrendjéből vonta le azt a következtetést, hogy a perbeli díjak nem közüzemi díjnak minősülnek.

Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy nem lehet különbséget tenni a közüzemi díj fogalmi körébe tartozás tekintetében a felmerülő költség nagysága alapján, így nem lehet olyan megkülönböztetést tenni, hogy kisösszegű díj még közüzemi díj, de nagyobb összegű díj már nem tartozik ebbe a fogalmi körbe. Utalt arra is, hogy téves az az ítéleti megállapítás, hogy ezen költségek az alperes érdekkörében merültek fel. Az új számítógépesített árutovábbítási eljárás, mint elektronikus vám elé állítás a felperes részére engedélyezett tevékenység volt, ez pedig előfeltételét jelentette a felperes által folytatott vámügynöki tevékenységnek. Törvénysértő az ítélet azért is, mert ez alapján olyan költség hárul át az alperesre, amely költség teljes egészében a felperes gazdasági, üzleti tevékenységének keretén belül merült fel, és e költségeket a szolgáltatás nyújtásért felszámolt szolgáltatási díjon keresztül továbbhárította az ügyfelek részére. Hivatkozott arra, hogy a Ptk. 207. § /1/ bekezdésében foglalt főszabályra is figyelemmel a telefonköltség egyértelműen a közüzemi díj fogalmi körébe tartozik, erre utal a felek szerződéses megállapodása is. Utalt arra is, hogy a felek szerződéses kapcsolata 1996-ra nyúlik vissza, ezen időponttól kezdve mindig is felperes fizette a telefonköltségeket, eddig annak közüzemi díj jellegét nem vitatta. Hivatkozott arra is, hogy az alperes más üzemeltetőkkel is hasonló szerződéseket kötött, amelyek alapján valamennyi üzemeltető megfizette a telefonköltségeket, mint közüzemi díjakat. Hivatkozott arra is, hogy több törvény a telefonköltségeket a közüzemi díjak között szerepelteti, mint költséget, így a számviteli törvényből, a társasági adóról szóló törvényről és az ÁFA törvényből is csak ilyen következtetés vonható le.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Állította, hogy az elsőfokú bíróság a felek között megkötött szerződést helyesen értelmezte, és helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a közüzemi költségek tekintetében általános rendelkezést tartalmazó 10. pont tartalma a szerződés egyéb rendelkezéseivel egybevetve azt alapozza meg, hogy az alperes csak a telefonvonalak használatát kapta meg ingyenesen, ugyanakkor a telefonvonalak használatával kapcsolatosan felmerült, és a közüzemi díj körébe nem vonható díjak megfizetését nem vállalta. A polgári jogtól egyébként sem idegen a szokásos mérték terminológia használata, ezért indokoltan tulajdonított jelentőséget a megyei bíróság annak, hogy szokásos mértékű, avagy a szokásos mértékűnél jóval magasabb összegű díjtételek jelentkeztek az alperes ingatlan használatával. A távközlési

szolgáltatások tekintetében jelentős változást hozott a 2003. évi C. törvény, amely megszüntette a szolgáltatók korábbi szerződéskötési kötelezettségét. Miután a Ptk. 388. §-a szerint a közüzemi szerződések lényeges eleme, hogy a szolgáltatót szerződéskötési

kötelezettség terheli, így a jelenlegi jogszabályi környezet figyelembevétele mellett a távközlési szolgáltatások díjai semmiképpen sem eshetnek a közüzemi díj fogalmi körébe. Ezt az értelmezést támasztják alá a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvény, a fogyasztóvédelemről szóló törvény, valamint az általános forgalmi adóról szóló törvény egyes értelmező rendelkezései is. Előadta továbbá, hogy az NCTS, mint az alperes által igényelt távközlési szolgáltatás csak 2004. júliusában került bekötésre, így erre fogalmilag semmilyen rendelkezést nem tartalmazhat a felek közötti szerződés.

A fellebbezés **alapos**.

Azt helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a peres felek közötti atipikus szerződéses jogviszonyban döntő jelentősége a szerződés egyes rendelkezései értelmezésének van, amely alapján állást kell foglalni arról, hogy az NCTS rendszerrel és az egyéb telefonhasználattal kapcsolatos költségeket melyik félnek kell viselnie. Az ítéltábla jogi álláspontja azonban ellentétes az elsőfokú bíróság által elfoglalt állásponttól. A Ptk. 207. § /1/ bekezdésére figyelemmel a szerződés értelmezése tekintetében a felek feltehető szerződéskötési akaratát, szándékát sem lehetett figyelmen kívül hagyni. Erre is figyelemmel az ítéltábla álláspontja szerint szükséges volt vizsgálni mind a peres felek, illetve felperesi jogelőd és alperes közötti korábbi szerződéses jogviszonyokat, mint pedig a hasonló üzemeltetési típusú szerződések esetén az alperes és más üzemeltetők között létrejött szerződések tartalmát. Miután a felek, illetve az alperes és a felperes jogelődje közötti jogviszony már 1996-ra visszanyúlik, így nyilvánvalóan a jelen perben releváns szerződési kitétel értelmezésénél szóba jöhetett a korábbi szerződéses gyakorlat, és az az alapján teljesített szolgáltatások, kötelezettségek köre. Sem a felperesi jogelőd által kötött korábbi szerződések, sem pedig az alperes által más üzemeltetőkkel azonos szövegezés mellett kötött szerződések értelmezése kapcsán nem merült fel olyan probléma, hogy az üzemeltető a telefonhasználat és az NCTS rendszer bevezetésével kapcsolatos költségek közüzemi díj jellegét vitatta volna. A bíróságnak abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy a perbeli igény közüzemi jellegű követelés-e vagy sem.

A Legfelsőbb Bíróság a BH 2000/68. számú közzétett eseti döntésében egyértelműen állást foglalt arról, hogy a Ptk. 387. §-ának és a távközlési törvénynek a távközlési szolgáltatási szerződés tartalmára vonatkozó rendelkezései összevetéséből következik, hogy a feleknek a távközlési szolgáltatás nyújtására és annak ellenében díjfizetésére irányuló szerződése a Ptk. által szabályozott egyes szerződéstípusok közül a közüzemi szerződés ismérveinek felel meg. Alaptalan a felperesi fellebbezési ellenkérelem azon hivatkozása, hogy ezt az értelmezést azért ne lehetne az ilyen szerződés alapján fizetendő díj minősítése szempontjából értékelni, mert időközben jogszabályváltozás következett be, és az új távközlési törvény már szerződéskötési kötelezettséget a szolgáltatók részére nem ír elő. Az ítéltábla álláspontja szerint a közüzemi szolgáltatási szerződések lényeges tartalmi

Gf.III.30.073/2008/5. szám

elemei közé nem a szerződéskötési kötelezettség, hanem a közüzemi szolgáltatás nyújtása tartozik, piacgazdasági feltételek mellett pedig a liberalizált piacon egyre több közüzemi szolgáltató tekintetében állapítható meg versenyhelyzet, és emellett

nyilvánvalóan okszerűtlen és a gazdasági környezettel ellentétes lenne szerződéskötési kötelezettség változatlan fenntartása. Ha a közüzemi szolgáltatási szerződés döntő eleme az az alapján nyújtott szolgáltatás, úgy függetlenül attól, hogy azt a szolgáltató szerződéskötési kötelezettség mellett vagy annak hiányában nyújtja szerződés alapján a fogyasztónak, az általa nyújtott szolgáltatás, és az azért beszedett díj vonatkozásában lényeges megkülönböztetés a két jogviszony tekintetében nem tehető. Mindebből következően a távközlési szolgáltatási szerződést nincs indok ma sem kirekeszteni a közüzemi jellegű szerződések köréből, így nyilvánvaló, hogy a perbeli esetre is irányadó, hogy a telefonvonal használatával és az NCTS rendszer használatával felmerülő távközlési szolgáltatási szerződések alapján nyújtott szolgáltatások díja olyan közüzemi jellegű díjnak minősül, amelynek a felperes általi viselésére a peres felek közötti szerződés 10. pontjának rendelkezése kiterjed.

Helyesen hivatkozott az alperes fellebbezésében arra, hogy ezeket a költségeket a felperes a szolgáltatók felé meg is fizette, és a peres felek közötti szerződéses jogviszony tartama alatt azt az alperessel szemben nem is érvényesítette, azt a vele szerződéses kapcsolatban álló partnerekre át is kívánta hárítani. Csupán azt követően került sor a jelen perbeli igényérvényesítésére, hogy egy ilyen költség áthárítás tekintetében jogerős elutasító döntést hozott a Békés Megyei Bíróság, aki ítélete indokolásában kifejtette, hogy ez olyan jellegű költség, amelyet jelen per felperese a vele szerződéses kapcsolatban álló partnereire nem háríthat át, azt az alperessel fennálló jogviszonyában kell elszámolnia. Ezen ítélet nem áll ellentétben a jelen ügyben elfoglalt ítélőtáblai állásponttal, ugyanis ez csupán azt a kérdést dönti el, hogy melyik jogviszonyban lehet jelentőséget tulajdonítani az NCTS rendszerrel és telefonhasználatával kapcsolatos költségeknek, ugyanakkor a konkrét perbeli jogviszony tekintetében semmiképpen sem jelent res iudicatum, vagy a döntés milyenségére vonatkozó iránymutatást tekintetben, hogy a peres felek közötti jogviszonyban ki tartozik viselni ezen költséget. A felek közötti szerződés fentebb kifejtett értelmezéséből egyértelműen arra a következtetésre lehet jutni, hogy a telefondíj és az NCTS rendszer használatával kapcsolatos díj olyan közüzemi jellegű díj, amelynek megfizetéséért a felperes vállalt szerződéses kötelezettséget, ebből következően az általa megtérített költségek alperesre történő áthárítására nem jogosult.

A polgári jogban valóban használatos terminológia a „szokásos mérték” fogalma, azonban az ítélőtábla álláspontja szerint téves az az álláspont, hogy a perbeli esetben a díj nagyságának függvényében lehessen eldönteni, hogy a felmerült díj közüzemi jellegű díjnak tekinthető-e vagy sem. Nyilvánvaló, hogy a közüzemi díj, illetve közüzemi jellegű díj fogalma nem szűkíthető le az alacsony összegben meghatározható, és a szokásos mértékű használatával összefüggő díjakra, nincs olyan értelmező logikai szabály, vagy törvényi értelmező rendelkezés, amely a

közüzemi díjak, vagy közüzemi jellegű díjak fogalmi köréből a szokásos mértéket meghaladó nagyságú díjakat kirekeszteni. Az ítélőtábla áttanulmányozta a felperes által hivatkozott valamennyi törvényi értelmező rendelkezést és arra a következtetésre jutott, hogy sem a közérdekű adatok nyilvánosságáról, sem a fogyasztóvédelemről, sem pedig az ÁFA-ról szóló törvény felperes által hivatkozott értelmező rendelkezései nem adnak a jelen perben elfoglalt értelmezéstől ellentétes legális definíciót a közüzemi díjakra, csupán annyi állapítható meg ezen hivatkozott jogszabályi rendelkezésekből, hogy a közüzemi és

távközlési szolgáltatást végző szolgáltatók, illetve a közüzemi szerződések és távközlési szerződések distinctioja a jogszabályokban megmutatkozik. Meg kell említeni azonban, hogy a modernizálódó világban a távközlési szolgáltatásokat gyakran több szinonim elnevezéssel említik, így előfordul tömegkommunikációs szolgáltatásra irányuló jogviszony, illetve szolgáltatás, vagy más hasonló megnevezéssel történő megnevezés. Mindebből okszerűen azt a következtetést levonni nem lehet, hogy a törvényekben adott felsorolásbeli megkülönböztetés egyben a jogviszony jellegének eltérő minősítését és az ilyen jogviszonyban nyújtott szolgáltatások ellenértékének jogi minősítését tennék különbözővé.

Összességében a fentiek alapján az ítélőtábla a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperes keresetét elutasította. A kereset elutasítása folytán megalapozatlanná vált a le nem rótt eljárási illeték állam terhén maradásáról szóló ítéleti rendelkezés, továbbá a perköltség viselésről szóló elsőfokú ítéleti rendelkezés is. Miután a felperes mind az első-, mind a másodfokú eljárásban peresztes lett, ezért a felperes részére biztosított illetékfeljegyzési jogra figyelemmel az ítélőtábla az 1990. évi XCIII. törvény 74. § /3/ bekezdésére figyelemmel a 6/1986. (VI. 26.) IM számú rendelet 13. § /2/ bekezdése, valamint 15. § /1/ és /3/ bekezdése alapján kötelezte a felperest az első- és másodfokú eljárásban felmerült 500.900-500.900 Ft, együttesen 1.001.800 Ft összegű le nem rótt eljárási illeték megfizetésére. A felperes mind az első-, mind a másodfokú eljárásban peresztes lett, ezért a Pp. 78. § /1/ bekezdése alapján első- és másodfokú perköltség megfizetésére köteles, melynek összege áll az alperes jogi képviseletével kapcsolatosan felmerült és az ítélőtábla által a Ptk. 67. § /3/ bekezdésére figyelemmel a 32/2003. (VIII. 22.) IM számú rendelet 3. § /2/ bekezdés a./ pontja, /5/ és /6/ bekezdése alapján megállapított, az alperesi jogi képviselő által az első- és másodfokú eljárásban kifejtett munkával arányban álló 400.000+200.000 Ft összegű jogtanácsosi munkadíjból. A perköltség megfizetésére az ítélőtábla a Pp. 217. § /1/ bekezdése alapján szabott teljesítési határidőt.

Szeged, 2008. május 5. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.
a tanács elnöke

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.
előadó bíró

Dr. Kasza Ferenc sk.
táblabíró